

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

Навчально-науковий інститут охорони здоров'я

08-02-114S

СИЛАБУС освітнього компонента		SYLLABUS	
Фізична терапія в пульмонології		Physical therapy in pulmonology	
Шифр за ОП	ФП 14	Code in Degree Programme	
Освітній рівень: бакалаврський (перший)		Level of Education: Bachelor's (first)	
Галузь знань: Охорона здоров'я	22	Field of Knowledge: Healthcare	
Спеціальність: Терапія та реабілітація	227	Field of Study: Therapy and Rehabilitation	
Спеціалізація Фізична терапія	227.1	Specialization: Physical Therapy	
Освітня програма: Фізична терапія, ерготерапія		Degree Programme: Physical therapy, occupational therapy	

РІВНЕ – 2024

Силабус освітнього компонента «Фізична терапія в пульмонології» для здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр», які навчаються за освітньо-професійною програмою **Фізична терапія, ерготерапія, спеціальності 227 Терапія та реабілітація**. Рівне. НУВГП. 2024. 11 с.

ОПП на сайті університету: <https://ep3.nuwm.edu.ua/31760/>

Розробники силабусу:

е-підпис Григус Ігор Михайлович, д.мед.н., професор

е-підпис Серков Олег Юрійович, старший викладач кафедри фізичної терапії, ерготерапії.

Силабус схвалений на засіданні кафедри фізичної терапії, ерготерапії.
Протокол № 1 від “28” серпня 2024 року.

Завідувач кафедри

е-підпис Нестерчук Наталія Євгенівна, д.фіз.вих. і спорту, професор.

Керівник освітньої програми:

е-підпис Нестерчук Наталія Євгенівна, д.фіз.вих. і спорту, професор.

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІОЗ
Протокол № 01 від “29” серпня 2024 року.

Голова науково-методичної ради з якості ННІОЗ:
е-підпис Григус Ігор Михайлович, д.мед.н., професор.

©Григус І.М., 2024
©Серков О.Ю.2024
©НУВГП, 2024

ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА	
Фізична терапія в пульмонології	
ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ	
Ступінь вищої освіти	бакалавр
Освітня програма	Фізична терапія, ерготерапія
Спеціальність	Терапія та реабілітація (227)
Спеціалізація	Фізична терапія (227.1)
Рік навчання, семестр	3-й (5-й семестр)
Кількість кредитів	6 кредитів ЄКТС
Лекції	36
Лабораторні заняття	48
Самостійна робота	96
Загальний обсяг	180
Форма навчання	денна
Форма підсумкового контролю	Екзамен
Мова викладання	Українська
ІНФОРМАЦІЯ ПРО РОЗРОБНИКІВ	

Григус Ігор Михайлович, доктор медичних наук, професор, директор Навчально-наукового інституту охорони здоров'я.

Вікіситет

http://wiki.nuwm.edu.ua/index.php/Григус_Ігор_Михайлович

ORCID

<https://orcid.org/0000-0003-2856-8514>

Канали комунікації

i.m.grygus@nuwm.edu.ua

Серков Олег Юрійович
Старший викладач кафедри фізичної терапії, ерготерапії.

Вікіситет

<http://wiki.nuwm.edu.ua/index.php>

ORCID

<https://orcid.org/0000-0002-5837-2427>

Канали комунікації

o.y.sierkov@nuwm.edu.ua

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

Мета та завдання

Метою освітнього компонента є надання студентам глибокого розуміння суті методів фізичної терапії в пульмонології. Студенти будуть вивчати теоретичні та практичні аспекти, базові компоненти і основні принципи фізичної терапії пацієнтів з захворюваннями дихальної системи.

Завдання освітнього компонента: розгляд основних понять та принципів реабілітаційного обстеження, ознайомлення з основними клінічними проявами, написання програм фізичної терапії пульмонологічних хворих і перевірка ефективності їх використання.

Посилання щодо розміщення освітнього компонента на навчальній платформі Moodle, на платформі освітніх програм та їх освітніх компонентів

<https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=6679>

Компетентності

- ЗК 02.Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
- ЗК 03.Навички міжособистісної взаємодії.
- ЗК 04.Здатність працювати в команді.
- ЗК 05.Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.
- ЗК 06.Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК 08.Здатність планувати та управляти часом.
- ЗК 09.Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК 10.Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК 11.Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК 12.Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК 13.Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
- ЗК 14.Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- ЗК 15.Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
- СК 05.Здатність провадити безпечну для пацієнта/клієнта та практикуючого фахівця практичну діяльність з фізичної терапії, ерготерапії у травматології та ортопедії, неврології та нейрохірургії, кардіології та пульмонології, а також інших областях медицини.
- СК 07.Здатність допомогти пацієнту/клієнту зрозуміти власні потреби, обговорювати та пояснювати зміст і необхідність виконання програми фізичної терапії та ерготерапії.
- СК 08.Здатність ефективно реалізовувати програму фізичної терапії та/або ерготерапії.
- СК09.Здатність забезпечувати відповідність заходів фізичної терапії та/або ерготерапії функціональним можливостям та потребам пацієнта/клієнта.
- СК 10.Здатність проводити оперативний, поточний та етапний контроль стану пацієнта/клієнта відповідними засобами й методами (додаток 3) та документувати отримані результати.
- СК13.Здатність навчати пацієнта/опікунів самообслуговуванню/догляду, профілактиці захворювань, травм, ускладнень та неповносправності, здоровому способу життя.
- СК 14.Здатність знаходити шляхи постійного покращення якості послуг фізичної терапії та ерготерапії.

Програмні результати навчання(ПРН). Результати навчання (РН)*

- ПРН 09.Реалізувати індивідуальні програми фізичної терапії, ерготерапії.
- ПРН10.Здійснювати заходи фізичної терапії для ліквідації або компенсації рухових порушень та активності.
- ПРН15.Вербально і невербально спілкуватися з особами та групами співрозмовників, різними за віком, рівнем освіти, соціальною і професійною приналежністю, психологічними та когнітивними якостями тощо, у мультидисциплінарній команді.
- ПРН17.Оцінювати результати виконання програм фізичної терапії та ерготерапії, використовуючи відповідний інструментарій, та за потреби, модифікувати поточну діяльність.

СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ(36 ГОД)

- Тема 1. Основні анатомо-фізіологічні особливості органів дихання.
- Тема 2. Схема обстеження пульмонологічних пацієнтів.
- Тема 3. Особливості обстеження пацієнтів з проблемами органів дихання.
- Тема 4. Клініко-фізіологічне обґрунтування застосування засобів фізичної терапії в пульмонології.
- Тема 5. Принципи використання Міжнародної класифікації функціонування в процесі фізичної терапії пульмонологічних пацієнтів.
- Тема 6. Особливості перебігу гострого бронхіту та проведення фізичної терапії хворих.
- Тема 7. Особливості перебігу хронічного бронхіту та проведення фізичної терапії хворих.
- Тема 8. Особливості перебігу вогнищевої пневмонії та проведення фізичної терапії хворих .
- Тема 9. Особливості перебігу крупозної пневмонії та проведення фізичної терапії хворих.
- Тема 10. Особливості перебігу ковідної пневмонії та проведення фізичної терапії хворих.
- Тема 11. Особливості перебігу бронхіальної астми та проведення фізичної терапії хворих
- Тема 12. Особливості перебігу плевриту та проведення фізичної терапії хворих .
- Тема 13. Особливості перебігу емфіземи легень та проведення фізичної терапії хворих .
- Тема 14. Особливості перебігу бронхоектатичної хвороби та проведення фізичної терапії хворих.
- Тема 15. Особливості перебігу пневмосклерозу та проведення фізичної терапії хворих.
- Тема 16. Особливості перебігу абсцесу легень та проведення фізичної терапії хворих
- Тема 17. Особливості перебігу раку легень та проведення фізичної терапії хворих
- Тема 18. Особливості перебігу дихальної недостатності та проведення фізичної терапії хворих

ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ РОБІТ (48 ГОД)

- Тема 1. Основні анатомо-фізіологічні особливості органів дихання.
- Тема 2. Схема обстеження пульмонологічних пацієнтів.
- Тема 3. Основні методи обстеження пульмонологічних хворих..
- Тема 4. Додаткові методи обстеження пульмонологічних хворих.
- Тема 5. Види і принципи фізичної терапії при захворюванні легень.
- Тема 6. Клініко-фізіологічне обґрунтування застосування засобів фізичної терапії в пульмонології.
- Тема 7. Складання програм фізичної терапії.
- Тема 8. Застосування МКФ в процесі фізичної терапії пацієнтів при захворюваннях легень.
- Тема 9. Особливості перебігу гострого бронхіту та проведення фізичної терапії хворих.
- Тема 10. Особливості перебігу хронічного бронхіту та проведення фізичної терапії хворих.
- Тема 11. Особливості перебігу вогнищевої пневмонії та проведення фізичної терапії хворих.
- Тема 12. Особливості перебігу крупозної пневмонії та проведення фізичної терапії хворих.
- Тема 13. Особливості перебігу ковідної пневмонії та проведення фізичної терапії хворих.

Тема 14. Особливості перебігу бронхіальної астми та проведення фізичної терапії хворих.

Тема 15. Засоби фізичної терапії при бронхіальній астмі.

Тема 16. Особливості перебігу сухого плевриту та проведення фізичної терапії хворих.

Тема 17. Особливості перебігу ексудативного плевриту та проведення фізичної терапії хворих.

Тема 18. Особливості перебігу емфіземи легень

Тема 19. Особливості проведення фізичної терапії хворих при емфіземі легень

Тема 20. Особливості перебігу бронхоектатичної хвороби та проведення фізичної терапії хворих.

Тема 21. Особливості перебігу пневмосклерозу та проведення фізичної терапії хворих.

Тема 22. Особливості проведення фізичної терапії хворих при абсцесі легень.

Тема 23. Особливості перебігу раку легень та проведення фізичної терапії хворих.

Тема 24. Особливості перебігу дихальної недостатності та проведення фізичної терапії хворих.

Методи та технології навчання

В умовах модульно-кредитної технології навчання заняття проводяться переважно в активних і творчих формах – це проблемні й оглядові лекції, активні семінари, лабораторні заняття, тренінги, заняття із застосуванням комп'ютерної та телекомунікаційної техніки тощо.

Для формувань умінь і навичок застосовуються такі методи навчання:

- вербальні/словесні (лекція, пояснення, розповідь, бесіда, інструктаж);
- наочні (спостереження, ілюстрація, демонстрація);
- практичні (різні види обстежень, проведення обстежень);
- пояснювально-ілюстративний або інформаційно-рецептивний, який передбачає пред'явлення готової інформації викладачем та її засвоєння студентами;
- репродуктивний, в основу якого покладено виконання різного роду завдань за зразком;
- метод проблемного викладу;
- частково-пошуковий;
- дослідницький.

Форми проведення занять

Лекції, практичні, презентації, аналіз конкретних ситуацій, ситуаційні дослідження, дискусії та інші.

Інструменти, обладнання, програмне забезпечення

Лабораторне обладнання, мультимедіа, відео- і звуковідтворююча, проекційна апаратура, комп'ютерні системи та інвентар для обстеження фізичного стану, бібліотечні фонди.

Порядок оцінювання програмних результатів навчання.

Знання, вміння та навички, набуті під час занять, оцінюватимуться на лабораторних заняттях по всьому матеріалу. Для досягнення цілей та завдань курсу здобувачам вищої освіти потрібно вчасно виконати завдання за темами лабораторних занять, вчасно здати модульні контролі знань. За аудиторні заняття здобувачі вищої освіти отримують від 0 до 60 балів. Викладач проводить оцінювання індивідуальних завдань шляхом проставлення балів за визначеними критеріями, що вчасно доводяться здобувачам освіти. За виконання завдання, здобувач вищої освіти отримує бали:

	Короткий зміст завдання	За якісне оформлення завдання, його представлення/подання/показ/висвітлення/демонстрація/виконання	За відповіді на запитання	Всього балів
Тема 1	Підготувати та презентувати будову органів дихання та основні анатомо-фізіологічні особливості дихальної системи.	1	1	2
Тема 2	Підготувати та презентувати схему обстеження пульмонологічних хворих.	1	2	3
Тема 3	Підготуватися та охарактеризувати основні методи обстеження пульмонологічних хворих .	2	1	3
Тема 4	Підготуватися та охарактеризувати додаткові методи обстеження пульмонологічних хворих.	1	1	2
Тема 5	Охарактеризувати основні види і принципи фізичної терапії при захворюванні легень.	2	1	3
Тема 6	Обґрунтувати клініко-фізіологічний процес застосування засобів фізичної терапії в пульмонології.	1	1	2
Тема 7	Скласти комплекс терапевтичних вправ для пульмонологічних хворих та продемонструвати їх виконання.	2	1	3

Тема 8	Презентувати застосування структури МКФ в процесі фізичної терапії пацієнтів з легневими захворюваннями.	1	1	2
Тема 9	Підготувати та продемонструвати частину програми фізичної терапії хворих на гострий бронхіт(на вибір здобувача).	1	1	2
Тема10	Підготувати та продемонструвати частину програми фізичної терапії хворих на хронічний бронхіт(на вибір викладача).	2	1	3
Тема 11	Підготувати і продемонструвати приклад терапевтичних вправ для хворих на вогнищеву пневмонію.	1	1	2
Тема 12	Підготувати і продемонструвати приклад терапевтичних вправ для хворих на крупозну пневмонію.	1	1	2
Тема 13	Підготувати і продемонструвати приклад терапевтичних вправ для хворих на ковідну пневмонію.	1	1	2
Тема 14	Охарактеризувати особливості перебігу бронхіальної астми,та продемонстру терапевтичні вправи.	2	1	3
Тема 15	Презентувати засоби фізичної терапії при бронхіальній астмі.	1	1	2

Тема 16	Охарактеризувати особливості перебігу сухого плевриту та продемонструвати терапевтичні вправи.	2	1	3
Тема 17	Охарактеризувати особливості перебігу ексудативного плевриту та продемонструвати терапевтичні вправи.	1	1	2
Тема 18	Охарактеризувати особливості перебігу емфіземи легень	1	1	2
Тема 19	Підготувати та продемонструвати частину програми фізичної терапії хворих на емфізему легень(на вибір здобувача).	2	1	3
Тема 20	Підготувати і продемонструвати приклад терапевтичних вправ для хворих на бронхоектатичну хворобу.	1	1	2
Тема 21	Підготувати і продемонструвати приклад терапевтичних вправ для хворих на пневмосклероз.	2	1	3
Тема 22	Підготувати та продемонструвати частину програми фізичної терапії хворих з абсцесом легень(на вибір викладача).	2	1	3
Тема 23	Охарактеризувати особливості перебігу раку легень ,та продемонструвати терапевтичні вправи.	2	1	3

Тема 24	Охарактеризувати особливості перебігу дихальної недостатності та продемонструвати терапевтичні вправи.	2	1	3
	Всього за аудиторні заняття			60

Для досягнення цілей та завдань курсу студентам потрібно вчасно виконати індивідуальні, самостійні завдання, здати модульні контролю знань.

За вчасне та якісне виконання лабораторних та індивідуальних робіт, здобувач вищої освіти отримує такі обов'язкові бали:

60 балів за усні та письмові завдання

Всього поточна складова оцінювання: 60 балів

Модульна складова оцінювання:

Модульний контроль № 1 20 балів

Модульний контроль № 2 20 балів

Всього модульна складова оцінювання: 40 балів

Разом: 100 балів

Студенти можуть отримати додаткові бали за:

виконання рефератів, наукових тез або статей за темою курсу. Тему дослідницької роботи можуть вибрати самостійно за погодженням із викладачем.

Модульний контроль проходить у формі тестування. У тесті 26 запитань різної складності: рівень 1 – 16 запитань по 0,5 бали (8 балів), рівень 2 – 8 запитань по 1 балу (8 балів), рівень 3 – 2 запитання по 2 бали (4 бали). Усього – 20 балів.

Лінк на нормативні документи, що регламентують проведення поточного та підсумкового контролів знань студентів, можливість подання апеляції: <https://ep3.nuwm.edu.ua/21123/>

Рекомендована література (основна, допоміжна)

1. Григус І. М. Фізична реабілітація в пульмонології : навч. посібник / І. М. Григус. Рівне : НУВГП, 2015. 258 с.
2. Мухін В. М. Фізична реабілітація / В. М. Мухін. К. : Олімпійська література, 2010. 488 с
3. Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії; за заг. ред. Л. О. Вакуленко, В. В. Клапчука. – Тернопіль : ТДМУ, 2018. 372 с
4. Григус І. М., Нагорна О. Б. Основи фізичної терапії : навчальний посібник. Одеса: Олді+, 2022. 150 с.
5. Григус І.М. Фізична реабілітація хворих на бронхіальну астму : монографія. Saarbrücken : LAMBERT Academic Publishing, 2017. 278 с
6. Grygus I., Kochanowicz M., Mieszkowska M. Fizjoterapia w pulmonologii = Physiotherapy in pulmonology. Krakowska Akademia im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego. Kraków. 2016. 160 p
7. Реабілітація пацієнтів із захворюваннями органів дихання в практиці сімейного лікаря: навчальний посібник для студентів VI курсу медичного факультету за програмою навчальної дисципліни «Загальна практика – сімейна медицина», спеціальності «Медицина» і «Педіатрія» / Н. С. Михайловська, О. В. Шершньова, Т.О. Кулинич, О. О. Лісова. Запоріжжя : ЗДМУ, 2021. 163 с.
8. Березовський Н. А., Триняк Н. Г. ЛФК при захворюваннях дихальних шляхів та легень. К. : Здоров'я, 2017. 112 с
9. Лавринюк, В. Є. (2023). Фізична терапія та ерготерапія при дисфункціях кардіореспіраторної системи.
10. Худецький І. Ю., Антонова-Рафі Ю. В., Мельник Г. В. «Фізична терапія при захворюваннях серцево-судинної та дихальної систем. Клінічна практика: організація, проходження та захист звіту». Навчальний посібник. 2023.

Інформаційні ресурси в Інтернет

1. <https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=3418>
2. <https://www.youtube.com/watch?v=UoPpo1zoaJM>
3. <https://www.youtube.com/watch?v=qWvxxmDHqw8&t=2s>
4. <https://www.youtube.com/watch?v=RRledz7k2II>

Поєднання навчання та досліджень* (за потреби)

Студенти мають можливість додатково отримати бали за виконання індивідуальних завдань дослідницького характеру, а також можуть бути долучені до написання та опублікування наукових статей з тематики курсу.

ПОЛІТИКИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

Перелік соціальних, «м'яких» навичок (softskills)

Взаємодія з людьми, вміння відчувати настрій співрозмовника, вміння працювати в команді, здатність до навчання, здатність логічно обґрунтовувати позицію, знаходити вихід з складних ситуацій, комунікаційні якості, навички ведення перемовин, навички усного спілкування, працелюбність, саморозвиток, творчі здібності (креативність).

Дедлайни та перескладання

Перездача відбувається шляхом відпрацювання лабораторних занять з іншою підгрупою студентів. Можливе отримання додаткових балів за волонтерську роботу у реабілітаційному центрі інституту.

Ліквідація академічної заборгованості здійснюється згідно «Порядку ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП», <https://ep3.nuwm.edu.ua/25072/>. Згідно цього документу і реалізується право студента на повторне вивчення дисципліни чи повторне навчання на курсі.

Перездача модульних контролів здійснюється згідно <https://ep3.nuwm.edu.ua/30369/>

Оголошення стосовно дедлайнів здачі та перездачі оприлюднюються на сторінці MOODLE <https://exam.nuwm.edu.ua/>

Неформальна та інформальна освіта

Студенти мають право на перезарахування результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, згідно відповідного Положення про неформальну та інформальну освіту Національного університету водного господарства та природокористування

<https://nuwm.edu.ua/strukturni-pidrozdili/centr-neformalnoji-osviti/dokumenty>

Студенти можуть самостійно на платформах Prometheus, Coursera, edEx, edEra, FutureLearn та інших опанувати матеріал для перезарахування результатів навчання. При цьому важливо, щоби знання та навички, що формуються під час проходження певного онлайн-курсу чи його частин, мали зв'язок з очікуваними навчальними результатами даної дисципліни/освітньої програми та перевірялись в підсумковому оцінюванні.

Правила академічної доброчесності

Всі здобувачі вищої освіти, співробітники та викладачі НУВГП мають бути чесними у своїх стосунках, що пов'язані з навчальною роботою. Здобувачі вищої освіти мають самостійно виконувати та подавати на оцінювання лише результати власних зусиль та оригінальної праці.

Здобувачі не допускаються до списування та обману – за порушення принципів академічної доброчесності викладач може накладати санкції: зниження балів, повернення роботи на доопрацювання, не допущення до захисту роботи та ін.

Вимоги до відвідування

Здобувачі вищої освіти зобов'язані брати участь у всіх заняттях.

Лекції та практичні заняття відбуваються в офлайн або онлайн режимі, згідно розкладу.

Відпрацювати пропущені заняття можна під час консультації з предмету.

Заняття онлайн можуть проводитись за допомогою Google Meet за кодом.

Здобувач вищої освіти має право оформити індивідуальний графік навчання згідно відповідного положення <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/20050>

Здобувачі можуть на заняттях використовувати мобільні телефони та ноутбуки за дозволом викладача.

Розробники силабусу:

e-підпис Григус Ігор Михайлович, д.мед.н., професор

e-підпис Серков Олег Юрійович, старший викладач кафедри фізичної терапії, ерготерапії.

Автор

Старший викладач

Олег СЕРКОВ

Затверджено

Проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи

Валерій СОРОКА

документ підписаний КЕП
Номер документа СИЛ №102
Підписувач Сорока Валерій Степанович
Підписувач (дані КЕП):
Сертифікат 3FAA9288358EC003040000009B6C3700C8C2C100